

Femení singular

Urbà Lozano

letra
nova

bromera

INICIÀTICA

Va eixir de les catacumbes de la ciutat a la plaça dels Germans Pinazo. Feia un dia fred de desembre, clar i assolellat. Li agradaven aquells dies, però va gaudir-ne ben poc, perquè, pressuda, a penes abandonar la boca del metro es va adreçar als grans magatzems. La cortina d'aire calent que aïllava la temperatura interior la va tranquil·litzar. Decidí que podia agafar-se les coses amb més calma, perquè tenia vacances i podia estar-s'hi tot el matí. En realitat, havia anat a allò: a perdre el temps. La imperiosa necessitat de comprar un regal per al seu amic invisible havia sigut només una excusa per a deambular per la ciutat. Per la seua ciutat, perquè ella era de poble, però València sempre havia sigut la referència. Recordà que la va descobrir de la mà de sa mare. En aquells temps iniciàtics, les millors visites eren quan anaven a cal metge, perquè allò li permetia de fer-se la malcriada i aconseguir un bon berenar a l'Hungaria. La comanda era invariable: coquetes amb nata i xocolata. Encara avui pensava que era el millor que mai no havia tastat. Els sabors saciaven la seua llepolia, però eren les textures les que

feien d'aquell plat un mos exquisit. Creia recordar haver-ne menjades també... Sí, sí, n'havia menjades allí, de segur. No ho pensà més: agafà les escales mecàniques i pujà al restaurant, a la planta superior. S'assegué en un tamboret i demanà que li serviren una ració de la seua infantesa:

—Coquetes amb nata i xocolate.

El cambrer la mirà un poc estranyat. No eren hores de demanar una cosa com aquella. Potser per postres, per a berenar a mitjan vesprada... Però el client sempre mana.

—Vol alguna cosa per a beure?

—No res, gràcies.

No podia beure res. Els berenars a ciutat, als setanta, eren un fet extraordinari. Recordà quantes vegades s'havia debatut entre l'ansia infantil i l'escassetat de diners que sabia que hi havia a casa. Tot i que el desig sempre havia eixit triomfant, mai no havia demanat un suplement que trencara el minvat pressupost. La mare no prenia res: es limitava a mirar-la i a somriure, veient-la gaudir, i només alguna vegada tastava l'àpat, agafant-ne amb la punta del cobert un bocí tan menut que amb prou feines li devia arribar al paladar. Ara, en la solitud, volia que fóra de la mateixa manera, tot i que els temps hagueren canviat tant. Es menjà el plat lentament, amb delectança, assaborint cada cullerada. Trobà a

faltar uns ulls lluents i maternals. Quan acabà, es va traure un bitllet de la butxaca i el deixà damunt del taulell, amb un gest que a penes fer-lo li resultà d'una extrema supèrbia. Recordà unes altres mans burxant un moneder tronat per extraure'n el que semblava un gran tresor, de tant com havia costat d'arreglar. Baixà els sis pisos sense parar-se en cap, amb els ulls humits. De passada cap a l'eixida, al departament de complements de la planta inferior, agafà un paraigua. Odiava els regals inútils, les despeses supèrflues, i se sentí satisfeta perquè li n'haguera eixit al pas un de perfecte. Li posaren el paquet en una bossa. Pagà, i va buscar el carrer.

La va sorprendre la pluja, que queia amb gana. Només mitja hora abans, res no feia pensar que plouria. D'esme, va desembolicar el paraigua, l'obrí i s'hi va cobrir. S'adreçà al carrer de Colom per passejar-lo, perquè l'oratge no podia robar-li un matí. Soltadament, l'aiguada cessà, quan esperava al pas zebra de Pérez Bayer. Ho féu en sec, i de seguida, com si fóra un llum artificial d'aquells moderns de què se'n pot regular la intensitat, el sol tornà a presidir el carrer. No havien passat ni dos minuts, no havia fet ni dos-cent metres, i el paraigua havia perdut tot l'encant: ni podia alliberar-la de la pluja, ni podia fer-lo servir de regal, una vegada usat. Pensà com de pressa perden el valor els objectes.

Creuà Pérez Bayer i entrà a l'altre edifici d'El Corte Inglés. En realitat, per a ella, allò seria sempre Galerías. Hi buscària un llibre. Era un regal recurrent, potser tòpic, però no tenia ganes d'escalfar-se el cap. Deambulà una estona pels prestatges de literatura, fins que li va caure a les mans un tom amb la foto de Wilde a la portada. Era una edició distingida. Recordà que el destinatari del regal era un amant de la poesia, i li semblà l'obsequi perfecte. Manà que no li l'embolicaren, per si de cas. Pagà i va eixir amb dues bosses a la mà.

Enfilà novament Colom, cap a Xàtiva. Notà que tenia la boca pastosa, embafada de la dolçor de les coquetes. Necessitava un café, perquè el seu sabor amargant li era ara més rutinari. Va creuar a l'altra vorera i entrà al Jamaica. Demanà un Blue Mountain. Era el més car, però era el millor, i ja feia temps que havien eixit de la misèria. Començà a fullejar el llibre i, a penes llegint la contraportada, el trobà apassionant. Ella, que havia pensat que era de poesies... En realitat, *Una vida en cartes* era una compilació d'epístoles d'Oscar Wilde, editades pel seu nét. La va sorprendre que un homosexual notori com l'irlandès haguera tingut descendència. Quan va començar a llegir la primera carta, sabé que no podria parar fins que se'l cruspira. Consumí el café sense deixar de mirar el llibre, però delint-se amb l'aroma afruitada

que emanava de la tassa i amb el regust amarg del líquid. Tot i que estava intacte, aquell era un volum profanat, i ja no el podria fer servir com a present. Decidí quedar-se'l. S'acabà el café i va eixir. Creuà a l'altra banda, amb la intenció de vagarejar pels carrers de vianants entre Xàtiva i l'Ajuntament. Passà Russafa: volia entrar-hi per Ribera, perquè els records no paraven de rodar-li pel cap i volia constatar que no hi era l'Hungaria, tot i que ho sabia de sobres. Però enfront de la plaça de bous la va sorprendre l'aparador d'Albero, la botiga de barrets més antiga de València. Potser en fóra l'única? Ella no en coneixia cap altra. Tenia gràcia, aquell comerç. Pensà que devia estar exactament igual que cinquanta anys enrere. Una gorra era un regal simpàtic, i, a més, al seu amic invisible començava a clarejar-se-li el crani. Hi entrà.

—Vull una gorra calenta i discreta, que no valga més de vint-i-cinc euros.

El dependent només hagué de girar mínimament el tronc i agafar-ne una de la caixa de cartó plena a vessar que tenia al darrere. La deixà damunt del taulell sense dir res. Era grisa marengo, llisa, realment bonica. Mai no n'havia comprat cap, ni n'havia usat, però li semblà un complement atractiu. Digué que li l'embolicaren, no fóra cas que la tornara a véncer la temptació. Va eixir amb tres bosses.

Se li havia fet tard, i decidí que la passejada la deixaria per a un altre dia. Creuà Xàtiva i accedí a l'estació pel xamfrà amb Alacant. Ja dins, mirà els plafons lluminosos. Encara faltaven vint minuts per agafar el tren. Tombà a la dreta i s'escolà al passadís comercial. Comprà tabac a l'estanc. Rondinà pels comerços. A l'aparador de Coronel Tapioca trobà una bossa, ben bufona i a bon preu. Hi entrà i demanà per ella. Se la penjà i es mirà a l'espill. S'hi va veure bonica i moderna, amb aquell objecte a sobre i els llavis pintats de carmí. Va somriure, i la imatge que li tornà el vidre li féu recordar un cartell de Casas. Només li faltava una cosa, perquè l'estampa reflectida hi fóra idèntica, però, per una d'aquelles casualitats de la vida, la portava. Va traure la gorra de l'embolcall i se la va calar amb la visera a la nuca, una mica de gairó. Aquesta vegada estava clar que no li havien d'embolicar res, que aquell era un objecte de consum immediat. Pagà i va eixir amb dues bosses a la mà, una altra en bandolera, i el cap cobert.

Pujà al tren, que ja estava a l'andana. L'endemà hauria de tornar-hi, per comprar el regal del seu amic invisible. Potser portaria la mare, perquè li fera companyia. Llàstima que fera tants anys que havien tancat l'Hungaria. Hauria sigut fantàstic berenar-hi les dues, per primera vegada.

PREVINGUDA

Previnguda, havia programat el despertador perquè sonara extremadament d'hora. Només sentir-lo es posà dempeus, sense concessions a la mínima peresa que es regalava gairebé cada matí. Entrà al bany i es rentà a consciència. Es cordà el barnús i anà a la cuina per preparar un desdejuni abundant. En dies especials com aquell, era preceptiu d'anar ben neta i ben polida, i, a més, portar la panxa plena, perquè un estómac alimentat sempre rep millor les possibles males notícies. Es vestí. S'adonà que encara faltava una bona estona perquè eixira el tren que havia triat, minuciosament, la nit anterior. Des de sa casa fins a l'estació només hi havia cinc minuts, però, previnguda, decidí marxar quan en faltaven més de vint. Poc abans d'arribar-hi, sentí un xiulet. Pensà que es tractava d'un comboi anterior. Tot i això apressà el pas, va traure el bitllet amb rapidesa i muntà en l'últim vagó. Somrigué satisfeta per haver afegit un quart d'hora al lapse que havia previst entre el moment que aplegaria a la destinació i el moment d'acudir a la cita.

Ja a la ciutat, pensà d'agafar l'autobús, però, previnguda, preferí un taxi: li evitava possibles complicacions. Es va cordar el cinturó de seguretat, sota la mirada despectiva d'un xofer amb barba de tres dies i cabell rebregat que, mirant-se-la pel retrovisor, pensà que les seues accions coincidien amb el seu aspecte de dona freda i complicada, d'aquelles que veuen perills on no n'hi ha.

El taxi la deixà a la vorera d'enfront de l'edifici. Mirà el rellotge. Li restava una hora. Havia calculat quin seria el millor moment per a presentar-s'hi. No era bo fer-ho molt aviat, perquè denota impaciència, ni tampoc amb el temps massa just, signe inequívoc d'indolència. Tres minuts era perfecte. Entrà en un bar que hi havia a unes passes i, des de la barra, demanà un tallat descafeïnat. «Amb dues sacarines, per favor», manà en veu més alta del que hauria sigut aconsellable. Solia posar-se sempre un sobre d'edulcorant, però en certes ocasions el café dels bars era massa amargant i hi afegia la quarta part d'un segon. Previnguda, el demanava sempre d'entrada, per si de cas. Espolsà la bosseta, n'esguerrà la part de dalt, n'abocà el contingut al got, i remenà el líquid amb la cullera, amb certa energia perquè el polsim no esdevinguera un soll inútil, però sense violència, per evitar una vessada inoportuna. S'acostà el got a la boca. Ho trobà del seu gust. Mirà de reüll una

tauleta, buida, que hi havia a tocar de la finestra. Era ideal: li permetia controlar el local. Mentre hi esperava, calculà que necessitaria dos minuts per a pagar la consumició a la barra, creuar el carrer, i estar a l'entrada quinze segons abans que faltaren justament tres minuts. Però, previnguda, s'alçà i pagà, no fóra cas que després el cambrer estiguera enfeinat.

Asseguda, mirava la porta d'enfront, mentre, discretament, controlava els temps del semàfor que hi havia només eixir del bar. Estava, exactament, trenta segons prohibint el pas dels vianants, i vint-i-cinc segons en verd. Just als vint-i-cinc, començava a parpellejar, i després de cinc més es fonia definitivament per donar vida al ninot roig. Amb tot previst, la impacientà que, des de la seua espitllera, havia observat que ningú no havia entrat al local, i ningú no n'havia eixit. Tres persones havien parat al davant, breument, i després d'una ullada havien représ la marxa. Però decidí que res no l'havia de posar nerviosa.

Faltaven exactament quatre minuts, quan va posar el peu a la vorera. Arribant al rastell, l'homenet verd s'il·luminà, amb tal precisió que no hagué ni de canviar el pas. Decidida, s'adreçà a la meta. Des de mitjan carrer, observà amb un cert desassossec un cartell enganxat al vidre. Era un foli reutilitzat. A contracolor, s'endevinava mecanografiat a la part de dins; a la de fora, escrit amb unes lletres ma-

júscules tosques i descurades, potser a causa de la pressa, s'hi podia llegir un rètol devastador: «Tancat per defunció».

Es quedà palplantada, sense saber què fer. Odià profundament la gent que moria quan li venia de gust.